

Redaktionellt

Bästa STM-läsare!

Varsågods STM 2006 med spännande artiklar, recensioner och uppsatsreferat, en positionering av vår svenska musikvetenskap står idag. Som vanligt har urvalet av artiklarna gjorts av en redaktionsgrupp som har läst och bedömt det samlade inflödet av artiklar, för att till slut komma fram till ett gemensamt beslut om vilka som skall ingå i årets STM.

Förra årets *Tobias Norlind-föreläsning* som inledde den årliga konferensen *Musikvetenskap idag*, 7–9 juni i Växjö, hölls av professor *Hallgjerd Aksnes* från Oslo universitet. Föredraget trycks alltid i nästkommande nummer av STM och inleder därför artikeldelen nedan. Artikeln ”Kropp og sinn i skjønn forening: Perspektiver på musikalisk mening” är tvådelad och ger i sin första del en översikt över hur begreppet ”musikalisk mening” inom vårt ämnesområde har förändrats under framför allt de senaste 25 åren. I den andra delen av artikeln problematiserar författaren begreppet vidare ur ett flertal olika perspektiv.

Anders Hammarlund tar i sin artikel läsaren med på bl.a. en resa till Paris under det sena 1600-talet då bildningsresor kunde knyta samman miljöer och människor i olika hörn av Europa. Den unge baronen Hans von Fersen skulle som tonåring fostras till en *honnête homme* och fick genom sin privatlärare Carl Gustav Heraeus djupgående bildning i såväl teoretiska som estetiska ämnen. Men det var lutkonsten som var den stora utmaningen och av långt större betydelse än enbart den rent musikaliska. I Paris anlätades därför den beryktade Charles Mouton: ”Monsieur Mouton, lutan och civilisationsprocessen”. Charles Mouton får också med sin luta pryda framsidan av årets STM.

Kia Hedell diskuterar i sin artikel aspekter på Norlinds bidrag till vår kunskap om musiklivet under Vasatiden. Inte minst viktigt har varit att utreda Norlinds samarbete med Emil Trobäck och vem som genomförde huvuddelen av det arkivforskningsarbete som låg till grund för de båda böckerna *Kungliga Hovkapellets historia 1526–1926* och *Från Tyska kyrkans glansdagar*. Läs om resultatet i ”Tobias Norlind och musiken i Sverige under Vasatiden”.

Märta Ramsten återvänder till ett unikt inspelningsmaterial från 1975 då författaren under några dagar spelade in bröderna Konrad och Axel Björkman i ett litet samhälle utanför Piteå. Bröderna hörde till de sista medlemmarna till en sträng separatisistisk sekt, och de sjöng enbart sånger ur 1695 års psalmbok samt ur *Sions Sånger* och *Sions Nya Sånger*, alltid utan instrument. I sitt material finner författaren trådar långt bakåt i tiden: ”Bröderna Björkman – länkar till 1700-talets vokala traditioner”.

Anders Tykesson är doktorand vid Högskolan för scen och musik vid Göteborgs universitet inom det relativt nya forskningsområdet musikalisk gestaltning. Det är

därför särskilt roligt att kunna presentera en artikel inom detta nya område i STM. Författaren går in i ett mycket speciellt avsnitt i första satsen i Sibelius femte symfoni och finner betydelser som av andra forskare oftast har förbisetts. Tolkningen av den åtta takter långa ”bryggan” ger betydelse också åt verket i sin helhet: ”Att bryta sig igenom – om åtta takter och deras betydelse i Sibelius femte symfoni”.

Särskilt roligt är att med årets STM kunna presentera en nyhet på initiativ av Gunnar Ternhag som ansvarar för recensionerna i tidskriften: *essärecensioner*. Dessa är av längre omfattning än ordinarie recensioner, och de ger möjlighet till fördjupning av antingen enskilda böcker eller också problemställningar som kan belysas genom att diskutera flera böcker i ett sammanhang. I år har vi två sådana essärecensioner, och först ut är *Sverker Jullander* som diskuterar möjligheterna till ”Forskning på klingande material”, dvs. från olika ljudupptagningar. *Carl-Gunnar Åhlén* har läst Henrik Karlssons nya bok om Wilhelm Peterson-Berger och diskuterar omkring personen P.-B. och i synnerhet med kopplingar till antisemitism och antinazism. Avsikten är att essärecensionerna skall bli ett stående inslag i tidskriften, och Gunnar Ternhag tar därför gärna emot förslag; se adressuppgifter på s. 155.

Vid sidan av essärecensionerna finns också ett stort antal vanliga recensioner och avslutningsvis också uppsatsreferat från våra universitetsinstitutioner.

Stort tack till alla som har skickat in bidrag till tidskriften. Tack också till redaktionsrådet för arbetet med att bedöma artiklar samt Gunnar Ternhag för arbetet med att bevaka all vetenskaplig litteratur som kan ha relevans för vårt område, där också andra discipliner än musikvetenskapen gör sig gällande, se vidare den digra recensionsavdelningen.

Särskilt tack till Vetenskapsrådet som med sitt tidskriftsstöd gör det möjligt att ge ut STM.

Fortsätt att skicka in bidrag till tidskriften, att ge oss tips om litteratur samt att uppmana kolleger, studenter och andra till att anmäla sig som medlemmar i Svenska samfundet för musikkforskning. En stor grupp aktiva skribenter och läsare är vår största garanti för att kunna utveckla *Svensk tidskrift för musikkforskning*.

Och glöm heller inte vår hemsida och STM-online <www.musik.uu.se/ssm>.

Nöjsam läsning med STM 2006.

Göteborg i maj 2006

Anders Carlsson
huvudredaktör